

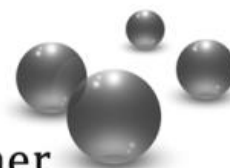
1e Begrotingswijziging 2014

Randstedelijke Rekenkamer

Concept voor Provinciale Staten

randstedelijke rekenkamer

Flevoland • Noord-Holland • Utrecht • Zuid-Holland

Inhoudsopgave

Samenvatting van wijzigingen	3
1. Beleidsbegroting / onderzoeksprogramma	5
2. Financiële begroting	15
Colofon	17

Samenvatting van wijzigingen

Aanleiding

Op 9 april 2013 is met de programmaraad afgestemd om in de primitive begroting 2014 alleen een globaal onderzoeksprogramma op te nemen. In de tweede helft van 2013 en de eerste helft van 2014 heeft de Rekenkamer in overleg met de programmaraad haar onderzoeksprogramma verder uitgewerkt. Op die manier kon worden aangesloten bij de algehele wens om de onderzoeken beter aan te laten sluiten bij de actuele ontwikkelingen, het is immers lastig om in het voorjaar van 2013 al een keuze te maken voor de uitvoering van nieuwe onderzoeken in de loop van 2014. Het resultaat van de uitwerking van het onderzoeksprogramma ligt nu voor u via de 1e begrotingswijziging 2014.

Om voor u in één oogopslag duidelijk te maken wat de wijzigingen zijn ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2014, hebben wij hieronder een samenvatting opgenomen.

Wijzigingen t.o.v. oorspronkelijke begroting 2014

Beleidsbegroting

In het onderzoeksprogramma zijn de volgende onderzoeken opgenomen:

- I. Afronden onderzoek 2013: enkele onderzoeken uit 2013 of hieruit voortvloeiende werkzaamheden liepen door tot in het eerste kwartaal van 2014, namelijk: Natuurbeheer Noord-Holland, Quick scan leegstand kantoren en Nazorg bij restverontreiniging na bodemsanering
- II. Geheimhouding: de Rekenkamer heeft onderzocht of de vier provincies de regels omtrent geheimhouding volgen. De uitkomsten van het onderzoek zijn gebruikt om PS en GS handvatten te bieden voor het verbeteren van de procedures rondom geheimhouding.
- III. EHS Natuurbeleid Zuid-Holland: in maart 2014 is gestart met een onderzoek naar de kwaliteit van het natuurbeleid EHS in Zuid-Holland.
- IV. EHS Grondbeleid Zuid-Holland: in maart 2014 is eveneens gestart met een onderzoek dat zich richt op de vraag of het grondbeleid van de provincie Zuid-Holland in de periode januari 2007- april 2014 een goede bijdrage heeft geleverd aan de realisatie van de EHS.
- V. Financieel Toezicht: verkend wordt of onderzocht kan worden hoe de provincie het financiële toezicht op gemeentes en/of gemeenschappelijke regelingen van gemeentes uitoefent.
- VI. Economisch beleid Flevoland: gestart is met de voorbereiding van een onderzoek naar de effectiviteit van economische programma's.
- VII. Validatie Terugblik coalitieakkoord Zuid-Holland: in november zal worden gestart met de validatie van de Terugblik van het coalitieakkoord 2011-2015.
- VIII. Doorwerking aanbevelingen: voor PS wordt voor de nieuwe Statenperiode inzichtelijk gemaakt wat er met de aanbevelingen uit de diverse onderzoeken van de Rekenkamer van de afgelopen Statenperiode is gebeurd.
- IX. Verkenningen:
  - a. Verkenning Verbonden Partijen: wij zijn gestart met de verkenning van een (doorwerkings)onderzoek Verbonden Partijen.

Financiële begroting

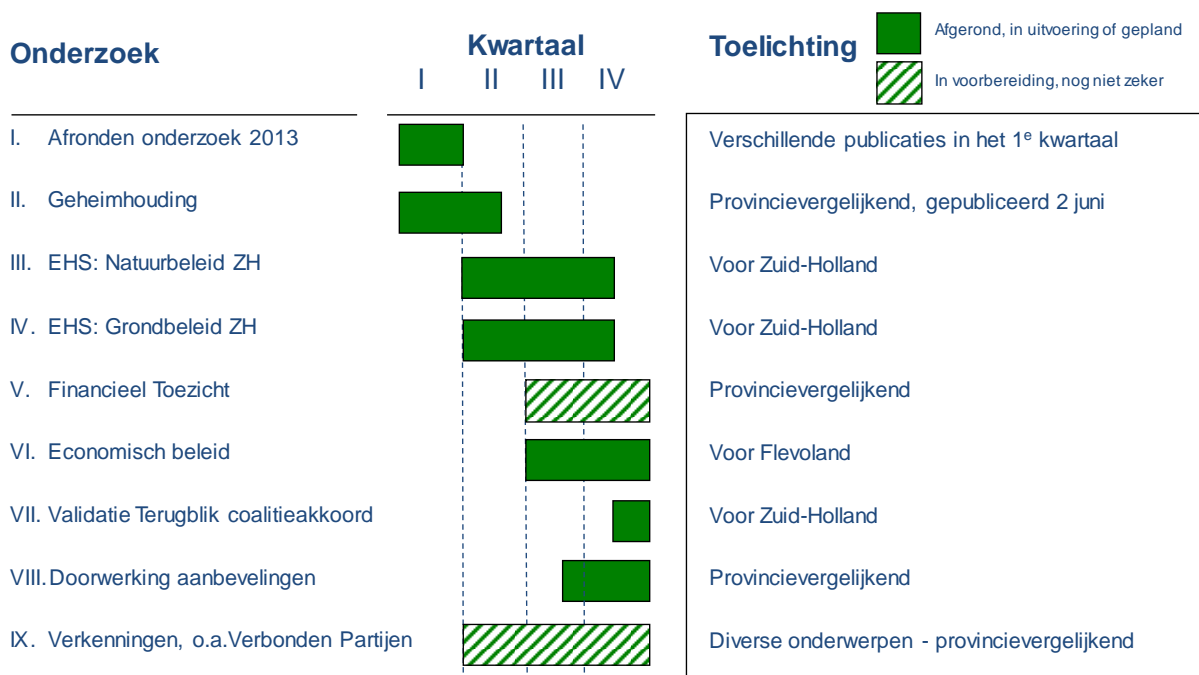
De verdeling van de lasten is aangepast aan de meest recente ramingen. De personeelslasten en de project inhuur zijn bijgesteld als gevolg van het aanhouden van de vacature voor projectleider en het voor korte duur op projectbasis inhuren van expertise op dit niveau.

HOOFDSTUK 1

Beleidsbegroting / onderzoeksprogramma

De Randstedelijke Rekenkamer wil met het uitvoeren van haar onderzoeksprogramma het functioneren van het provinciaal bestuur verbeteren. Voorafgaand aan de vaststelling van het onderzoeksprogramma laat de Rekenkamer zich adviseren door de programmaraad. Deze bestaat uit leden van Provinciale Staten van de vier provincies. De programmaraad heeft op 5 november 2013 en 4 maart 2014 de Rekenkamer geadviseerd over haar onderzoeksprogramma voor 2014.

Schematisch ziet het onderzoeksprogramma er als volgt uit:

De onderzoeken, die de Rekenkamer in 2014 doet, worden hieronder kort gepresenteerd. Per onderzoek wordt aangegeven: "Wat is de aanleiding?", "Wat willen we bereiken?", "Wat gaan we daarvoor doen?" en "Wat mag het kosten?".

I. Afronden onderzoek 2013

Wat hebben we gedaan?

Enkele onderzoeken uit 2013 of hieruit voortvloeiende werkzaamheden liepen door tot in het eerste kwartaal van 2014. Voor Noord-Holland is het onderzoek naar Natuurbeheer afgerond en gepubliceerd op 25 februari. Voor de vier provincies is een quick scan uitgevoerd naar de stand van zaken met betrekking tot de gemaakte afspraken uit het convenant leegstand kantoren. Deze quick scan is gepubliceerd op 11 maart. Voor Zuid-Holland hebben wij op 18 februari een reactie geschreven met betrekking tot de uitvoerbaarheid van één van onze aanbevelingen uit ons onderzoek naar de Nazorg bij restverontreiniging na bodemsanering.

Wat heeft het gekost?

De kosten voor het afronden van de onderzoeken bedragen circa € 55.000 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW.

II. Geheimhouding

Wat is de aanleiding?

In de Grondwet is bepaald dat de overheid bij de uitvoering van haar taak openbaarheid betracht. Net als andere overheidsinstanties, heeft de provincie echter soms te maken met gevoelige dossiers. Het kan dan nodig zijn om stukken als geheim te bestempelen en de vergadering waarin het onderwerp behandeld wordt achter gesloten deuren plaats te laten vinden. Voorbeelden van onderwerpen waarbij geheimhouding aan de orde kan zijn, zijn aanbestedingen met bedrijfsgevoelige gegevens of vastgoedtransacties en risicoanalyses. Zowel het college van GS, de Commissaris van de Koning, (de voorzitter van) een Statencommissie en PS kunnen geheimhouding opleggen. Geheimhouding is dan ook een onderwerp dat voor de gehele provincie speelt. De regels omtrent geheimhouding zijn vastgelegd in diverse wetten, waarvan de meeste in de Provinciewet. De wet bevat regels over het opleggen, bekrachtigen en opheffen van geheimhouding. Tevens zijn in de wet de redenen voor geheimhouding vastgelegd. Daarnaast hebben PS de mogelijkheid om, bijvoorbeeld in hun Reglement van Orde, aanvullende regels te stellen.

Indien onzorgvuldig met geheimhouding wordt omgegaan kan dit ten koste gaan van de doelmatigheid van het provinciale bestuur. Hierbij valt te denken aan een belangrijk financieel PS-besluit op basis van geheime stukken: PS-leden kunnen die stukken niet bespreken met hun eigen financiële experts. Ook de manier waarop kennis moet worden genomen van geheime stukken, bijvoorbeeld inzage bij de griffie, kan een negatief effect hebben op de zorgvuldige besluitvorming. Voor de doelmatigheid van het provinciale bestuur is derhalve van belang dat er zorgvuldig en correct wordt omgegaan met geheimhouding.

Als stukken geheim zijn, betekent dit dat de burger, en ook dus bijvoorbeeld de journalistiek, deze stukken niet kunnen raadplegen. Ook kunnen zij niet aanwezig zijn bij besloten vergaderingen. Daarnaast zijn de notulen van die vergaderingen niet te raadplegen. Ten slotte kan, als wordt verzuimd de geheimhouding op te heffen, ook achteraf niet worden geconstrueerd hoe de provincie tot een beslissing is gekomen. Al deze zaken zijn van groot belang voor de controle van het provinciaal bestuur vanuit de samenleving. Een openbaar politiek debat over "geheime" onderwerpen is immers niet mogelijk. Ook om die reden is het onderwerp geheimhouding van belang.

Wat willen we bereiken?

Met de uitkomsten van ons onderzoek naar geheimhouding hebben wij aan PS en GS handvatten willen bieden om het functioneren van het provinciale bestuur met betrekking tot geheimhouding verder te verbeteren. Hiervoor hebben wij inzichtelijk gemaakt wat de (provinciale) regels rondom geheimhouding zijn en hoe de provincie hier in de praktijk mee omgaat. Om zoveel mogelijk helderheid over de spelregels en procedures te verschaffen, hebben wij de wet- en regelgeving door middel van vier stroomschema's inzichtelijk gemaakt. Daarnaast hebben wij in de rapporten een korte samenvatting van de regels met verwijzing naar de betreffende wetsartikelen opgenomen, is een nadere uitleg van het wettelijk kader inclusief jurisprudentie gegeven, zijn de wetsartikelen zelf opgenomen en is een fictieve casus in het rapport opgenomen. Het onderzoek is juni 2014 gepubliceerd. In de vier provincies is het rapport behandeld en zijn vrijwel alle aanbevelingen overgenomen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Het onderzoek is november 2013 gestart en in juni 2014 afgerond. Allereerst is uiteengezet welke regels op basis van landelijke wet- en regelgeving gelden. De meest recente jurisprudentie is hierbij betrokken. Daarna is de provinciale wet- en regelgeving en beleid in kaart gebracht. Aan de hand van documentstudie, dossieronderzoek en interviews is vervolgens onderzocht of de provinciale regels en beleid voldoen aan nationale wet- en regelgeving en of de wet- en regelgeving, de provinciale regels en het provinciaal beleid in de praktijk worden nageleefd. Behalve naar het volgen van regels is ook gekeken naar de toepassing van hulpmiddelen om de wet- en regelgeving op een goede manier na te leven.

Wat mag het kosten?

De kosten voor het onderzoek bedragen circa € 185.000 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW.

III. EHS Natuurbeleid Zuid-Holland

Wat is de aanleiding?

Vanuit de provincie Zuid-Holland is medio 2013 door programmaraadsleden aangegeven dat er vanuit twee invalshoeken behoefte is aan onderzoek op het gebied van natuur. Zowel vanuit de invalshoek van het grondbeleid (zoals de aankoop van gronden, de snelheid waarmee deze worden ingericht, het tussenliggende beheer en het behoud van de grondwaarde) als vanuit het natuurbeleid (waaronder het zicht op de uitvoering van het natuurbeleid).

Wat willen we bereiken?

Op 9 april 2014 is de opzet voor dit onderzoek, evenals die voor het onderzoek EHS Grondbeleid, besproken met de commissie Groen en Water (G&W). De Randstedelijke Rekenkamer wilde inzicht bieden in de kwaliteit van het natuurbeleid van de provincie en inzicht bieden in de stand van zaken wat betreft de uitvoering. Het onderzoek zou zich specifiek richten op de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) als belangrijk instrument om de biodiversiteit in de provincie in stand te houden en te versterken, waarbij zowel gekeken zou worden naar de omvang als de kwaliteit van de natuur. In de opzet is als onderzoeksvraag geformuleerd of het goed gaat met het natuurbeleid EHS, waarbij aan de orde komt hoe het ervoor staat met de EHS in Zuid-Holland (nulmeting), wat de kwaliteit is van het huidige geformuleerde natuurbeleid EHS en in hoeverre de resultaten van het natuurbeleid EHS voor PS inzichtelijk zijn.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ter concretisering van het voorgaande hebben we in de verkenning nauwkeurig in kaart gebracht welke analyses mogelijk zijn met de reeds beschikbare data voor de monitoring van natuurkwaliteiten. Naast het (laten) uitvoeren van deze analyses houden we voor de beantwoording van de onderzoeksvragen interviews en bestuderen we documenten.

Bij de uitvoering van het onderzoek is vervolgens gebleken dat over de nieuwe werkwijze van het monitoren van natuurkwaliteit een discussie is ontstaan, die het gebruik van empirische gegevens over de natuurkwaliteit ten behoeve ons onderzoek bemoeilijken. Door het lopende onderzoek van de Rekenkamer is dit bredere vraagstuk nu zichtbaar geworden voor Zuid-Holland. De consequentie hiervan is dat we de vraagstelling van dit onderzoek hebben moeten aanpassen. De focus is verschoven van de kwaliteit van het natuurbeleid naar de kwaliteit van de formulering ervan en de verantwoording hierover aan PS. De onderzoeksvragen die de stand van zaken van de natuurkwaliteit betreffen, alsmede de aansluiting van de beleidsaanpak op de huidige stand van zaken van de EHS, komen te vervallen. De commissie G&W is hierover per brief begin juli geïnformeerd. Hierover zijn schriftelijke vragen gesteld. Deze brief en de beantwoording van deze vragen zijn voor de vergadering van 10 september 2014 geagendeerd en besproken.

Het rapport zal volgens de oorspronkelijke planning in november 2014 worden gepubliceerd.

Wat mag het kosten?

De kosten voor het onderzoek bedragen circa € 395.000 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW.

IV. EHS Grondbeleid Zuid-Holland

Wat is de aanleiding?

In de Statencommissie Bestuur en Middelen van 15 mei 2013 is de Nota Grondbeleid 2013 besproken. Tijdens deze vergadering bleken binnen de commissie verschillende vragen te leven over het grondbeleid van de provincie ten behoeve van de realisatie van de EHS. Meerdere fracties ondersteunden het idee om de Rekenkamer te vragen naar een onderzoek over het aankoopbeleid EHS. In de zomer van 2013 is regelmatig contact geweest tussen de Programmaraadsleden van de provincie Zuid-Holland en de Rekenkamer. Op basis van deze contacten is een globale vraagstelling en afbakening van het onderzoek gemaakt. Vraagstelling en afbakening zijn in de oriëntatie (met medewerkers van de provincie en DLG) verder aangescherpt en in februari 2014 besproken met de Zuid-Hollandse leden van de Programmaraad.

Wat willen we bereiken?

Het doel van dit onderzoek is PS handvatten te bieden om het grondbeleid waar mogelijk gericht in te zetten voor de realisatie van de EHS. Dat doen we door inzicht te geven in de bijdrage van het grondbeleid van de provincie aan de realisatie van de EHS. De centrale onderzoeksvraag luidt: "Heeft het grondbeleid van de provincie in de periode januari 2007- april 2014 een goede bijdrage geleverd aan de realisatie van de EHS?" Deze vraag wordt beantwoord aan de hand van vijf deelvragen.

1. Zijn de opzet van het grondbeleid van de provincie en de afspraken met Dienst Landelijke Gebieden (DLG) voldoende gericht op de realisatie van de EHS?
2. Heeft DLG het aankopen, het verkopen, het ruilen en het doorleveren van gronden ten behoeve van de realisatie van de EHS uitgevoerd conform de afspraken met de provincie en is er voldoende voortgang geboekt?
3. Heeft DLG het tijdelijk beheer van gronden ten behoeve van de realisatie van de EHS uitgevoerd conform de afspraken met de provincie en wordt het tijdelijk beheer doelgericht ingezet?
4. Heeft DLG het inrichten van gronden ten behoeve van de realisatie van de EHS uitgevoerd conform de afspraken met de provincie en is er voldoende voortgang geboekt?
5. Heeft de provincie in voldoende mate gestuurd op het aankopen, het verkopen, het ruilen, het doorleveren, het tijdelijk beheer en het inrichten van gronden ten behoeve van de EHS door DLG?

De Randstedelijke Rekenkamer beoordeelt de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het werk van de provincies. DLG voert in opdracht van de provincie de grondtransacties (het aankopen, het verkopen, het ruilen, het doorleveren) uit in het landelijk gebied en is verantwoordelijk voor het tijdelijk beheer en voor het inrichten van de aangekochte gronden. Daarom zijn de vragen 2, 3 en 4 gericht op DLG en is vraag 5 gericht op de aansturing van DLG door de provincie.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ter beantwoording van de eerste deelvraag worden door middel van documentenstudie en interviews het provinciaal beleid en de afspraken met DLG onderzocht. Voor de kwantitatieve vragen zoals het aantal aangekochte en het aantal ingerichte hectares en de snelheid waarmee dat gebeurt maken we gebruik van cijfers uit de jaarverslagen van de provincie, de zogenoemde NOK-rapportages en het bezitregistratiesysteem van DLG. Daarnaast wordt een dossieronderzoek uitgevoerd, aangevuld met interviews bij de provincie en DLG om inzicht te krijgen in de uitvoering van het beleid. Het rapport zal in november 2014 worden gepubliceerd.

Wat mag het kosten?

De kosten voor het onderzoek bedragen circa € 290.000 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW.

V. Financieel Toezicht

Wat is de aanleiding?

Het interbestuurlijk toezicht is het toezicht dat bestuurslagen onderling uitoefenen. Een belangrijke taak voor de provincie is gelegen in het financiële toezicht. Naast het financiële toezicht op gemeenten en waterschappen, heeft de provincie ook de wettelijke taak om financieel toe te zien op gemeenschappelijke regelingen (van de gemeenten).

Het interbestuurlijk toezicht is in beweging. Met de inwerkingtreding op 1 oktober 2012 van de Wet revitalisering generiek toezicht (Wet RGT) is beoogd het toezichtstelsel te vereenvoudigen. Het uitgangspunt van deze wet is

'het versterken van de horizontale verantwoording', hetgeen inhoudt dat de primaire toezichthoudende rol bij Staten en gemeenteraden ligt. Het (verticale) toezicht van Rijk en provincies op gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen moet soberder en meer risicogericht. Rijk en provincies moeten vertrouwen hebben in een goede uitvoering van taken. En hoewel het financieel toezicht buiten de herziening van het interbestuurlijk toezicht is gehouden, hebben de uitgangspunten van de herziening wel invloed op de wijze waarop het financieel toezicht wordt uitgevoerd.

Voor het financieel toezicht hanteren de toezichthouders (de provincies en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) een gemeenschappelijk toezichtkader. De meest recente versie hiervan (getiteld 'Kwestie van evenwicht') dateert van februari 2014 en vervangt het kader ('Zichtbaar toezicht') dat sinds 2008 van kracht.

Vanaf 2006 bestaan er plannen om het financieel toezicht op gemeenschappelijke regelingen (van gemeenten) door de provincie af te schaffen. Dat is echter tot op heden steeds weer uitgesteld, zodat deze taak nog steeds bij de provincie berust. Het meest recente inzicht is dat de komende jaren eerst zal moeten blijken dat de horizontale verantwoording zodanig is versterkt, dat het verticale toezicht kan worden afgeschaft.

Wat willen we bereiken?

De Randstedelijke Rekenkamer wil inzicht bieden in de wijze waarop het financiële toezicht wordt uitgeoefend. Op dit moment achten wij een onderzoek met een bredere invalshoek op organisatie, instrumentarium en uitvoering van het interbestuurlijk toezicht, waaronder het herziene generieke toezicht minder opportuun. Provincies zijn nog druk bezig het herziene toezicht vorm te geven. Bovendien heeft ook het Ministerie van BZK een onderzoek naar de stand van zaken van de invoering van de Wet RGT in voorbereiding, waarvan de uitvoering dit najaar en de resultaten begin 2015 worden verwacht.

Wat gaan we daarvoor doen?

Eerst zal de verkenning worden afgerond en, ervan uitgaande dat wordt besloten een onderzoek in te stellen, worden uitgewerkt in een onderzoeksopzet. Een voorlopige centrale vraagstelling zou als volgt kunnen luiden: Op welke wijze heeft de provincie het financieel toezicht georganiseerd en is de provincie in de uitvoering hiervan effectief? Mogelijke onderzoeksvragen kunnen zijn:

- Beschikt de provincie over voldoende informatie en middelen om het toezicht effectief te kunnen uitvoeren?
- Biedt deze informatie de provincie een solide basis om financieel toezicht te houden en wat betekent dat in de praktijk?

Bij de afbakening en inrichting van het onderzoek zal nadrukkelijk rekening gehouden met de actuele stand van zaken betreffende het financieel toezicht en reeds lopende of aangekondigde onderzoeken op dit terrein. Tevens zal uit de verkenning moeten blijken hoe uitvoerig het onderzoek zal worden ingestoken. Een belangrijk punt daarbij is of dit onderzoek zich vooral zal richten op het financieel toezicht op gemeenschappelijke regelingen of dat ook het financieel toezicht op gemeenten betrokken zal worden.

Wat mag het kosten?

Voor de verkenning en de startfase van het onderzoek wordt vooralsnog een bedrag geraamd van € 110.000 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW. Na afronding van de verkenning en het opstellen van de onderzoeksopzet zullen de kosten en de planning voor dit onderzoek nader gepreciseerd worden.

VI. Economisch Beleid Flevoland

Wat is de aanleiding?

De Programmaraadsleden van Flevoland hebben in maart 2014 aangegeven dat ze een onderzoek willen naar de effectiviteit van economische programma's en de onderuitputting op economische onderwerpen in Flevoland.

Wat willen we bereiken?

De Rekenkamer wil een onderzoek starten dat zich richt op de meer structurele werkgelegenheidseffecten van subsidies. Dit kan voor de provincie toegevoegde waarde hebben bij het opstellen van (goede) indicatoren en het verder aanscherpen van de beoordelingscriteria voor subsidies. Een dergelijk onderzoek zou bijvoorbeeld voor de Technologische MKB Innovatie Regeling (TMI) uitgevoerd kunnen worden. Deze regeling loopt al meer dan tien jaar, waardoor hij geschikt is om de middellange termijn effecten te onderzoeken. De bijdrage van de provincie aan de TMI-regeling is substantieel en de verwachting is dat de regeling de komende jaren voortgezet gaat worden.

De onderuitputting op economische onderwerpen wordt voornamelijk niet onderzocht. Het economische beleid van de provincie Flevoland omvat een breed pakket aan economische stimuleringsmaatregelen. Bedacht moet worden dat de oorzaken voor onderbesteding op elk van die maatregelen verschillend kunnen zijn. Gezien de brede vraag naar de oorzaken van onderbesteding lijkt het efficiënter om eerst GS te vragen de oorzaken per maatregel aan te geven. Afhankelijk van de antwoorden kan eventueel besloten worden om de Rekenkamer bepaalde onderdelen in de beantwoording verder te laten toetsen.

Wat gaan we daarvoor doen?

De Rekenkamer is gestart met de voorbereiding van een onderzoek naar de effectiviteit van economische programma's. We zijn hiervoor gesprekken aangegaan met de indieners van het onderzoeksthema. Daarnaast bespreken we met de ambtelijke organisatie interessante aanknopingspunten en mogelijkheden voor een rekenkameronderzoek. Hierbij denken we aan een onderzoek naar de structurele werkgelegenheidseffecten van één of enkele economische regelingen, zoals bijvoorbeeld de Technologische MKB Innovatie Regeling (TMI). Zodra de Rekenkamer de onderzoeksopzet heeft uitgewerkt zal deze ter bespreking worden aangeboden aan PS.

Wat mag het kosten?

De kosten voor het onderzoek worden geraamd op circa € 140.000 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW.

VII. Validatie Terugblik coalitieakkoord Zuid-Holland

Wat is de aanleiding?

Aan het eind van de vorige collegeperiode heeft de Rekenkamer een validatie uitgevoerd van de Terugblik op het coalitieakkoord 2007-2011. Na overleg met de Programmaraad heeft de Rekenkamer besloten om dit jaar weer zo'n validatie uit te voeren, waarbij de verbeterpunten uit het vorige onderzoek zullen worden meegenomen.

Wat willen we bereiken?

De doelstelling van de validatie is het verstrekken van een oordeel of de informatie in de Terugblik 2011-2015 de doelstellingen, de gebeurtenissen en de prestaties van de provincie Zuid-Holland op dat gebied in de periode

2011-2015 juist en toereikend weergeeft. Informatie is toereikend wanneer de gebruiker van de Terugblik redelijkerwijs in staat wordt gesteld op basis van de informatie een oordeel te vormen over de mate van realisatie van een doelstelling. Met andere woorden: staat alles er in wat de lezer moet weten, en staat er niet teveel in waardoor de aandacht van de lezer wordt afgeleid.

Wat gaan we daarvoor doen?

Voor de vorige validatie is een steekproef van de beleidsprogramma's onderzocht. Het onderzoek richt zich ditmaal op het volledige beleidsprogramma, met uitzondering van het onderdeel over Integrale Ruimtelijke Projecten. Aan de hand van een beoordelingskader gaat de Rekenkamer per doelstelling van het coalitieakkoord na of in de Terugblik juist en toereikend is gerapporteerd over de mate waarin de doelstelling is gerealiseerd.

Wat mag het kosten?

De kosten voor de validatie bedragen circa € 180.000 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW.

VIII. Doorwerking aanbevelingen

Wat is de aanleiding?

De missie van de Rekenkamer luidt: het verbeteren van het functioneren van het provinciaal bestuur (van de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland) en de daarmee verbonden organen en het versterken van de publieke verantwoording. Vooral door middel van aanbevelingen, gebaseerd op onderzoek dat heeft geresulteerd in bevindingen en conclusies, wil de Rekenkamer bijdragen leveren aan verbetering van het provinciaal bestuur en beleid.

De term 'doorwerking' wordt veel gebezigd om hetgeen dat wordt bereikt met de werkzaamheden van een rekenkamer te duiden. Dat geldt uiteraard in het bijzonder voor de mate waarin de conclusies en aanbevelingen worden overgenomen en daadwerkelijk uitgevoerd. De concrete aanleiding voor het uitvoeren van deze studie is het aantreden van nieuwe Provinciale Staten na de verkiezingen van maart 2015.

Wat willen we bereiken?

Om de nieuw gekozen Statenleden goed te kunnen ondersteunen willen wij hen informeren over de stand van zaken van de uitvoering van de aanbevelingen die de RR heeft gedaan. Wij hopen dat PS met deze kennis in staat zullen zijn om hun controlerende taak op dit vlak van meet af aan adequaat te kunnen uitoefenen en dat daarmee ook een zekere continuïteit van de huidige naar de nieuwe PS kan worden geborgd.

Wat gaan we daarvoor doen?

Deze studie heeft verschillende doelen, namelijk:

- inzicht bieden aan de nieuwe PS in de stand van zaken van de opvolging en uitvoering van aanbevelingen van de Rekenkamer op basis van rapporten die zijn behandeld door PS in de Statenperioden 2007-2011 en 2011-2015;
- inzicht bieden in de factoren die van invloed (kunnen) zijn op de doorwerking van onderzoek, bevindingen, conclusies en aanbevelingen van de Rekenkamer;
- het bieden van handvatten voor c.q. het formuleren van (algemene) aanbevelingen voor het verbeteren van de doorwerking van de rapporten en in het bijzonder de aanbevelingen van de Rekenkamer.

De vraagstelling luidt: wat is de stand van zaken van de uitvoering van aanbevelingen, die de Rekenkamer heeft gedaan in de rapporten die in de Statenperioden 2007-2011 en 2011-2015 zijn behandeld en op welke wijze hebben factoren die relevant kunnen zijn voor doorwerking hun invloed doen gelden?

Deze studie richt zich vooral op de doorwerking van aanbevelingen. Bovendien richten we ons op de onderzoeken, waarvan de rapporten zijn behandeld door PS in de Statenperioden 2007-2011 en 2011-2015. De keuze voor beide Statenperioden is ingegeven door het feit dat het soms een langere tijd kan duren, voordat doorwerking zichtbaar is geworden. Bezien zal worden voor welke onderzoeken het relevant is om de aard en mate van doorwerking in beeld te brengen.

Een belangrijk moment waarop de afronding van dit project is gericht, zijn de verkiezingen voor Provinciale Staten in maart 2015. Het is bedoeling dat de publicatie kan worden aangeboden aan de nieuw gekozen Statenleden.

Wat mag het kosten?

De kosten bedragen circa € 30.000 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW.

IX. Verkenningen

Wat is de aanleiding?

De medewerkers van de Rekenkamer besteden een beperkt deel van hun tijd aan het volgen van beleidsontwikkelingen en oriëntatie op nieuwe onderzoeksonderwerpen. Hiervoor houden zij bijvoorbeeld actuele berichten bij uit de provincies en volgen zij vergaderingen van PS en vakcommissies. Daarnaast kan een verzoek van de afzonderlijke provincies of derden ertoe leiden dat wij ons nader in een onderwerp verdiepen.

Wat willen we bereiken?

Door structureel aandacht te besteden aan de verschillende beleidsvelden en oriëntatie op nieuwe onderzoeks- onderwerpen wil de Rekenkamer zorg dragen voor een goede aansluiting op de behoeften van de provincies en de actualiteit. Op basis van de verkenningen en het actualiseren van de bestaande groslijst van onderzoeksthema's stelt de Rekenkamer na overleg met de programmaraad haar onderzoeksprogramma vast.

Wat gaan we daarvoor doen?

Voor de oriëntatie op onderzoeks- onderwerpen zal de Rekenkamer documenten monitoren, waaronder persberichten, nieuwsbrieven, rapporten, begrotingen en jaarstukken. Dit kunnen documenten zijn van de provincies, maar ook van andere overheden of aan de provincies gerelateerde instellingen. Ook zullen wij zo nodig betrokken ambtenaren spreken, informerende gesprekken met Statenleden voeren en vergaderingen volgen van commissies en PS als een relevant onderwerp op de agenda staat. Onderzocht wordt welke soorten risico's zich kunnen voordoen en wat de impact van deze risico's kan zijn. De uitkomsten worden besproken met de programmaraad en gebruikt om de groslijst van onderzoeksthema's bij te stellen.

Tevens voert de Rekenkamer specifieke verkenningen naar mogelijke onderzoeksthema's uit. Naar aanleiding van via de programmaraad aangedragen onderzoekssuggesties zijn en worden bijvoorbeeld verkenningen uitgevoerd naar Luchtqualiteit, Detailhandelsbeleid en Verbonden Partijen. Op de verkenning Verbonden Partijen gaan we hieronder nader in.

Wat mag het kosten?

De kosten voor de verkenningen bedragen circa € 170.000 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW.

NADERE TOELICHTING OP DE ACTIVITEITEN

IX.a Verkenning Verbonden Partijen

Wat is de aanleiding?

Vanuit de provincie Zuid-Holland is in september 2013 gesuggereerd onderzoek te doen naar het functioneren van verschillende verbonden partijen. Hierbij is onder andere gevraagd of de bestaande regelingen functioneel, doelmatig en doeltreffend zijn, of de regelingen in alle gevallen de beste invulling van samenwerking zijn en in hoeverre andere samenwerkingsvormen worden overwogen bij de afweging een regeling op te richten. In de programmaraad van november 2013 is het onderzoeksthema geprioriteerd door de programmaraadsleden van Utrecht en Zuid-Holland.

Al in 2007 heeft de Rekenkamer het onderzoek Verbonden Partijen Verkend uitgevoerd. Verbonden partijen zijn organisaties waarin de provincie een bestuurlijk én een financieel belang heeft, bijvoorbeeld recreatieschappen, ontwikkelingsmaatschappijen en nutsbedrijven. Bij de deelname aan en/of oprichting van een verbonden partij spelen een aantal afwegingen een rol. Zo komen verbonden partijen in verschillende vormen voor (o.a. vennootschappen, gemeenschappelijke regelingen, stichtingen), elk met hun eigen voor- en nadelen. Het rapport van de Rekenkamer gaat in op verschillende afwegingen rondom verbonden partijen, waaronder de afweging bij oprichting van / deelname aan verbonden partijen, de sturing en verantwoording van verbonden partijen en de provincie als aandeelhouder.

Wat willen we bereiken?

Gezien de vraagstelling van het ingediende voorstel zal de Rekenkamer verkennen of het mogelijk en gewenst is een doorwerkingsonderzoek uit te voeren, waarin onderzocht wordt hoe de provincies invulling hebben gegeven aan de (overgenomen) aanbevelingen van de Rekenkamer uit 2007. Daarbij kan tevens getoetst worden of dit beleid in de praktijk wordt nageleefd. Daarnaast kan het onderzoek eventueel worden aangevuld met case studies naar één of meerdere specifieke verbonden partijen.

Wat gaan we daarvoor doen?

De Rekenkamer is gestart met de verkenning van een doorwerkingsonderzoek naar Verbonden Partijen. In de komende periode zullen we gesprekken aangaan met de indieners van het onderzoeksthema. Daarnaast bespreken we met de ambtelijke organisatie hoe het beleid sinds 2007 is veranderd en hoe hier in de praktijk mee wordt omgegaan. Tevens zullen we in kaart brengen welke verbonden partijen er sinds 2007 zijn opgericht en zullen we voor enkele verbonden partijen de besluitvorming hierover bestuderen. Het resultaat van de verkenning is een startnotitie. De feitelijke start van het onderzoek is vervolgens afhankelijk van de prioritering van dit onderzoek ten opzichte van andere onderzoeken en het moment waarop er binnen de Rekenkamer capaciteit ontstaat voor het onderzoek. Zodra de Rekenkamer het doorwerkingsonderzoek daadwerkelijk gaat inplannen zal de onderzoeksopzet ter bespreking worden aangeboden aan PS.

HOOFDSTUK 2

Financiële begroting

Overzicht van Baten en Lasten

	Rekening 2013	Begroting 2014 oorspronkelijk	Begroting 2014 1e wijziging
Baten			
Bijdragen provincies	1.552.600	1.552.600	1.552.600
Rentebaten	-3	1.000	6.000
Som der baten	1.552.597	1.553.600	1.558.600
Lasten			
Personeel	1.118.022	1.297.200	1.185.000
Inhuur	234.524	47.300	176.500
Huisvesting en servicekosten	148.642	155.600	155.600
Informatievoorziening	33.333	51.000	40.000
Kantoor	891	2.500	1.500
Som der lasten	1.535.412	1.553.600	1.558.600
Resultaat voor bestemming	17.185	-	-
Toevoegingen aan de reserve	-	-	-
Onttrekkingen uit de reserve	-	-	-
Resultaat na bestemming	17.185	-	-

De lasten van het onderzoeksprogramma worden gedekt door de bijdragen van de provincies aan de Gemeenschappelijke regeling Randstedelijke Rekenkamer en de rentebaten.

Baten

De schatting van de rentebaten over 2014 is hoger dan die in de oorspronkelijke begroting 2014 (vastgesteld in juli 2013), omdat in de loop van 2013 is gebleken dat de verplichting om schatkist te bankieren niet van toepassing is op de Randstedelijke Rekenkamer. In de Financiële beleids- en beheersverordening van de Rekenkamer is opgenomen dat er voldoende rendement op uitzettingen gehaald dient te worden. Conform de verordening worden de tijdelijk overtollige middelen bij een financiële onderneming uitgezet die ruim voldoet aan de in de verordening genoemde minimale rating en waarvan de verwachting is dat de renteopbrengsten ruim boven die van het schatkistbankieren liggen. De structurele begroting is hierdoor in 2014 iets toegenomen en komt uit op € 1.558.600.

Lasten

Personeel

De personele lasten zijn met € 112.000 naar beneden bijgesteld vanwege het aanhouden van de vacature van projectleider.

Inhuur

Vanwege het aanhouden van de vacature van projectleider wordt de benodigde expertise op dit niveau voor korte duur op projectbasis ingehuurd. Voor het schrijven van een reactie met betrekking tot de uitvoerbaarheid van één van onze aanbevelingen uit ons onderzoek Nazorg bij restverontreiniging na bodemsanering hebben wij voor circa € 2.000 juridisch advies ingewonnen. Voor het onderzoek Geheimhouding is voor € 1.000 aan juridisch advies ingewonnen. Daarnaast heeft voor circa € 8.000 een trainee aan het onderzoek meegewerkt. Voor het onderzoek EHS Natuurbeleid hebben wij voor circa € 39.000 de natuurkwaliteit in de provincie Zuid-Holland in kaart laten brengen. Op projectleidersniveau hebben wij voor het onderzoek EHS Grond voor circa € 40.000 ingehuurd en gaan wij voor de Validatie Terugblik coalitieakkoord voor circa € 41.000 inhuren. Voor het onderzoek Financieel Toezicht hebben wij circa € 6.000 aan benodigde inhuur ingeraamd.

Daarnaast wordt met de bestaande verhuurder onderhandeld over een nieuw huurcontract. De kosten van de met de onderhandeling belaste makelaar zijn hierbij afhankelijk van de gerealiseerde besparingen en bedragen circa € 18.000. Voor het verbeteren van de website van de Rekenkamer wordt ingehuurd voor ca. € 6.000. Voor de jaarlijkse P&O dienstverlening van de provincie Flevoland hebben wij circa € 8.000 ingeraamd en voor de accountantscontrole en bijkomende kosten in het kader van de jaarrekening 2014 hebben wij € 7.000 ingeraamd.

In totaal is de omvang van de inhuur tijdelijk verhoogd met bijna € 129.000.

Huisvesting en servicekosten

In verband met het aflopen van het huurcontract per 1 augustus 2015 en de geldende opzegtermijn van één jaar is een onderhandelingstraject over het huurcontract gestart. Hierdoor wordt waarschijnlijk ook al in 2014 een besparing bereikt. Deze besparing zal worden ingezet voor een eigen bijdrage van de Rekenkamer in de firtiekosten tengevolge van de voorgenomen reorganisatie.

Informatievoorziening

De lasten voor de informatievoorziening zijn met name vanwege lagere drukkosten naar beneden bijgesteld. Steeds meer worden rapporten alleen digitaal gepubliceerd.

Kantoorartikelen

Vanwege het steeds meer digitaal werken is de begroting met € 1.000 naar beneden bijgesteld.

Saldo

Het beoogde saldo voor 2014 is nul. Indien zich een overschot mocht voordoen, dan wordt dit gebruikt om de reserves aan te vullen tot maximaal 15% van de bijdragen van de provincies. Het restant vloeit vervolgens terug naar de deelnemende partijen.

Colofon

RANDSTEDELIJKE REKENKAMER

Randstedelijke Rekenkamer
Teleportboulevard 110
1043 EJ Amsterdam

020 – 58 18 585

TELEFOON

info@randstedelijke-rekenkamer.nl

EMAIL

www.randstedelijke-rekenkamer.nl

INTERNET

Amsterdam

23 september 2014